

Hölö Hembyggsförening

ÅRSKRÖNIKA

1982

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 1982

BUDGET OCH VERKSAMHETSPROGRAM FÖR 1983

Hölö Hembyggsförening

HÖLÖ HEMBYGDSFORENINGENS PROGRAM FÖR 1983

ÅRETS TEMA "HÖLÖ UNDER 1900-1930 TALEN"

- LÖRD. DEN 19 FEB. ÅRSMÖTE OCH ÅRSFEST (KALLELSE MED PROGRAM UTSÄNDES)
- MÅND. " 14 MARS ÖPPET HUS OCH ARBETSKVÄLL I KYRKSKOLAN KL. 19,00
- MÅND. " 18 APRIL ÖPPET HUS OCH ARBETSKVÄLL I KYRKSKOLAN KL. 19,00
- MÅND. " 9 MAJ ÖPPET HUS OCH ARBETSKVÄLL I KYRKSKOLAN KL. 19,00
- LÖRD. " 14 MAJ "BYGDEHISTORISK UTFLYKT" RUNDTUR I HÖLÖ FÖR ATT ÅTERUPPLEVA 1900-TALETS BÖRJAN, NÄR JÄRNVÄGEN KOM OCH HÖLÖ NUVARANDE CENTRUM BILDADES. (KALLELSE MED NÄRMARE PROGRAM KOMMER ATT SÄNDAS UT)
- MÅND. " 13 JUNI ARBETSTRÄFF PÅ SUND FÖR ATT DOKUMENTERA OCH TILLVARATAGA "SUNDS DONATIONEN" AV JORDBRUKSREDSKAP M.M. FRÅN ÄLDRE TIDER. VI SAMLAS KL. 19,00
- LÖRD. " 9 JULI "TULLGARNSDAGEN" ENL. NYSKAPAD TRADITION, MED DANS PÅ KUNGL. BRYGGAN. (KALLELSE MED PROGRAM KOMMER)
- LÖRD. " 13 AUG. "KULTURDAG" VID HÖLÖGÅRDEN (F.D. BETEL) CENTRALV. INSAMLING AV FOTOGRAFIER, HANDLINGAR M.M. FRÅN HÖLÖ UNDER 1900-1930 TALEN, SOM UNDERLAG FÖR KOMMANDE UTSTÄLLNING. KULTURDAGEN AVSLUTAS MED DANS PÅ BÖKESTA LOGE. (KALLELSE MED PROGRAM KOMMER ATT SÄNDAS UT)
- LÖRD. " 3 SEPT. SVAMPUTFLYKT (KALLELSE KOMMER ATT UTSÄNDAS)
- LÖRD. " 17 " UTSTÄLLNING I KYRKSKOLAN ÖVER ÅRETS TEMA "HÖLÖ UNDER 1900-1930 TALEN" (KALLELSE MED PROGRAM KOMMER)
- SÖND. " 18 " UTSTÄLLNINGEN HÅLLES ÖPPEN.
- MÅND. " 10 OKT. ÖPPET HUS OCH ARBETSKVÄLL I KYRKSKOLAN KL. 19,00
- MÅND. " 14 NOV. ÖPPET HUS OCH ARBETSKVÄLL I KYRKSKOLAN KL. 19,00 (EV. MED JULPYNTARBETEN)

ANM. PÅ DE ANGIVNA "ÖPPET HUS OCH ARBETSKVÄLLARNA" HÄLSAS MEDLEMMARNA VÄLKOMNA ATT TAGA DEL AV SAMLINGAR OCH DISKUTERA FORNFYND, GAMLA HANDLINGAR SAMT ANNAT AV HEMBYGDSINTRESSE. DET BLIR OCKSÅ MÖJLIGHET ATT TAGA DEL AV GAMLA KYRKOARKIVHANDLINGAR, BANDINSPELNINGAR M.M. HÖR GÄRNA AV ER INNAN OM NI HAR NÅGRA SPECIELLA ÖNSKEMÅL.

EVENTUELLA STUDIECIRKLAR OCH KURSER KOMMER ATT MEDDELAS SENARE.

Hölö Hembygds-förening

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
FÖR 1982
HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

STYRELSEN FÖR HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING FÅR GENOM FÖLJANDE BERÄTTELSE RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING AVGE REDOVISNING ÖVER SIN FÖRVALTNING AV FÖRENINGENS ANGELÄGENHETER UNDER VERKSAMHETSÅRET 1982 - TIDEN 20 FEBRUARI 1982 - 18 FEBRUARI 1983, SAMT RÄKENSKAPSÅRET = KALENDERÅRET 1982.

UTVECKLING OCH MEDLEMSTAL

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING HAR GENOM 1982 ÅRS VERKSAMHET GENOMFÖRT SITT 7:E VERKSAMHETSÅR. FÖRENINGENS OMFATTANDE ARBETE MED OLIKA AKTIVITETER, INFORMATIONSSKRIFTER M.M. FÖR ATT ÖKA SAMHÖRIGHETEN, TRIVSELN OCH FÖRSTÅElsen FÖR HEMBYGDEN, SAMT FÖR ATT ÖKA HEMKÄNSLAN DÅR VI BOR, FORTSÄTTER MED OFÖRMINSKAD KRAFT.

FÖRENINGENS SATSNING PÅ "TEMA ÅR" GÖR ATT NYA INTRESSEGRUPPER KOMMER MED I DET GEMENSAMMA ARBETET VARJE ÅR. VÅR STRÄVAN ATT GE UNGDOMEN TRYGGHETSKÄNSLA OCH HEMKÄNSLA I DEN BYGD DOM LEVER OCH BOR I FORTSÄTTER OCHSÅ.

FÖRENINGENS VERKSAMHET FINNER FÖR VARJE ÅR ALLT STÖRRE STÖD INOM HÖLÖOMRÅDET, TROTS ATT REDAN I DET NÄRMASTE VAR 3:E ORTSBO ÅR MEDLEM I FÖRENINGEN. UNDER ÅRET HAR MEDLEMSANTALET ÖKAT FRÅN 495 BETALANDE MEDLEMMAR DEN 1 JANUARI 1982 TILL 504 BETALANDE MEDLEMMAR DEN 1 JANUARI 1983.

S T Y R E L S E N

Vid 1982 års årsmöte valda styrelsemedlemmar har efter konstituering haft följande arbetsordning:

ORDFÖRANDE	IVAR HÖGSTRÖM
VICE ORDFÖRANDE	CHRISTER JOHANSSON
SEKRETERARE	MAJ-BRITT STRÖM
KASSÖR	INGEMAR CARLSSON
VERKSAMHETSLEDARE	EINAR ERIKSSON
- " -	VERA GUSTAFSSON
- " -	ULLA HERMANSEN
ARRANGEMANGVÄRD	KARL-ERIK ANDERSSON
- " -	SVEN-OLOF RUNNQVIST

Personliga styrelsesuppleanter:

Karin Davidsson	för	Vera Gustafsson
Anna-Lisa Drewinger	"	Christer Johansson
Gunnar Eriksson	"	Karl-Erik Andersson
Isidor Jansson	"	Ingemar Carlsson
Gert Johansson	"	Sven-Olof Runnqvist
Olle Ohlsson	"	Ulla Hermansen
Georg Purkhold	"	Maj-Britt Ström
Harry Sandberg	"	Einar Eriksson

Kanslissekreterare Gudrun Carlsson

Revisorer

Revisorer har under verksamhetsåret varit Ingvar Jonsson och Anna Holmer-Erichsen, med suppleanterna Lars Eriksson och Mait Jacobsson.

Valnämnd

Valnämnden har haft följande sammansättning: Ragna Johansson /sammankallande/ Erik Lindqvist och Margit Jonsson. Suppleanter har varit Åke Lindahl, Gun Pettersson och Gunvor Svensson.

Representanter

Enligt årsmötets beslut har under året Ingemar Carlsson, Ivar Högström, Christer Johansson och Maj-Britt Ström representerat föreningen vid kommun och länsmöten.

Medlemsavgifter

Årsmötet fastställde medlemsavgifterna för 1982 till: 30:- för familj, 20:- för enskild medlem och 10:- för pensionär.

S A M M A N K O M S T E R

Den omfattande verksamhet som föreningen bedrivit under året har inneburit en mycket stor aktivitet från styrelsens sida. Under året har hållits 67 av styrelsen arrangerade sammankomster, fördelade enl. nedan:

Föreningsmöten och styrelsesammanträden	10 st.
Sammankomster i samband med "Nya Fastighetsregistrets" uppläggning och planering	2 "
Planeringssammankomst för årsmötet	1 "
Årsfest	1 "

BYGDEHISTORISK UTFLYKT TILL VÅRA KYRKOR, utgörande upptakten till tema året "Våra kyrkors historia".	1 st.
Sammankomster under juni och juli för organisering och planering av "Tullgarnsdagen"	3 "
"Tullgarnsdagen" med invigning av Hölös hembygdsdräkt, samt andra aktiviteter.	1 "
Rundresa med lärare vid "Tavasta RO" inom Hölö och Mörkö för information om hembygden inför Södertälje kampanjen "Hemma i Södertälje".	1 "
Förberedande sammankomster inför årets temautställning "Våra kyrkors historia"	3 "
Utställningen "Våra kyrkors historia" öppnas och årets historiska skrift "Hölöprosten Scharff och rysshärjningarna" presenteras.	1 "
KYRKOKONSERT arrangerades i Hölö kyrka	1 "
Sammankomst med representanter från Södermanlands hembygdsförbund vid en gemensam hembygdsträff i Kyrkskolan Hölö	1 "
Visning av utställningen "Våra kyrkors historia" och Hölö kyrka, för elever ifrån Hölöskolan.	1 "
Visning av utställningen för andra grupper	3 "
"Öppet hus" kvällar i Kyrkskolan	2 "
Arrangemang för emottagandet av en grupp ifrån Stockholms läns hembygdsförbund, som bl.a. studerade Hembygdsföreningens utställningar i Kyrkskolan.	1 "
Sammankomster i "Dräktgruppen"	3 "
Sammankomster i "Fornminnesgruppen"	1 "
Studiecirkelsammankomster	30 "
Summa sammankomster 1982	67 st.

IN MEMORIAM

Hölö hembygdsförening och Hölö kulturliv i övrigt har under 1982 förlorat några av sina främsta företrädare.

CHRISTER JOHANSSON

Den 7 juni avled Christer Johansson föreningens mycket verksam och kunnige vice ordförande, med ansvar bl.a. för "Fornminnesgruppen" i denna verksamhet gjorde han flera fynd av tidigare okända fornminnen. Han var dessutom föreningens fotograf med stort kunnande, som han förmedlade till andra genom fotokurser. Christers idérikedom och stora intresse för Hölö kulturliv var en stor tillgång för föreningen, som kommer att bli mycket svårt att ersätta.

ERIK LINDQVIST

Den 22 juni avled Erik Lindqvist föreningens ende "hedersmedlem". Erik var en av initiativtagarna till föreningens bildande och styrelsemedlem ifrån starten. Eriks stora kännedom om Hölö och Hölös innevånare från äldre tider, liksom hans stora intresse för Hölö

kulturliv har varit en aldrig sinande källa av värdefull information till föreningens forskningsverksamhet. Genom dessa personliga egenskaper och kunnande blir det mycket svårt att fylla tomrummet efter Erik.

KARIN OHLSSON

Den 19 april avled Karin Ohlsson. Karin har genom sitt stora kunnande och intresse för en hembygdsdräkt i Hölö, varit en mycket stor tillgång bl.a. som medlem i föreningens "dräktgrupp". Karins stora intresse för sin hembygd har inneburit att hon ställt upp på föreningens alla arrangemang och därvid gjort en stor och betydelsefull insats för att öka intresset för hembygdsföreningen.

Det är vår övertygelse att minnet av våra vänner och medarbetare kommer att leva kvar i Hölöbygden. Deras betydelsefulla insatser i Hölö kulturliv kommer att utgöra en värdefull grund för vidare kulturell verksamhet.

A R R A N G E M A N G

ÅRSMÖTE OCH ÅRSFEST

Utöver sedvanliga val och andra årsmötesförhandlingar fick mötesdeltagarna taga del av den nykomponerade hembygdsdräkten för Hölöömrådet. Dräkten förevisades av Gudrun Carlsson och Vera Gustafsson. Dräkten, som fann allmänt gillande, var av styrelsen och dräktgruppen planerad att bli klar för invigning på "Tullgarnsdagen" kommande sommar.

Efter årsmötet gavs sedan en uppskattad föreställning av Södertälje gruppen "Anamma". Gruppen premiärvisade för årsmötet sitt nykomponerade program "Stad och land". De förevisade också och berättade om sina olika musikinstrument.

Senare under kvällen serverades, enl. flerårig tradition, ärter med fläsk, hemkokta på gammalt vis av Gudrun Carlsson, Anna-Lisa Eriksson och Inga-Britt Högström för 7:e året i följd, till detta bjöds varm punsch. Därefter blev det dans till den populära dansorkestern "Cay Tombos". Föreningens mycket populära lotterier innehöll i år bl.a. följande vinster: Textilslöjd skänkt av Karin Davidsson och Birgitta Jansson samt inköp ifrån Hejsta vävstuga. Träslöjd inköpt ifrån slöjdlärare Lars Rodmalm, samt en oljemålning skänkt av Ivar Högström.

BYGDEHISTORISK UTFLYKT TILL VÅRA KYRKOR

Enligt beslut på årsmötet skulle årets tema i hembygdsföreningen vara "Hölö och Mörkö kyrkornas historia". Som inledning på detta temaår arrangerade föreningen en rundtur till våra gamla och intressanta kyrkor lördagen den 22 maj. För ortsbor som ej var bilburna hade föreningen ordnat med en buss som åkte runt och hämtade upp intresserade medlemmar.

Färden började vid Hölö kyrkoruin där Ivar Högström informerade om Hölöbygdens kristnande och om kyrkoruinens historia. Sedan gick färden till Hölö kyrka där Högström berättade om kyrkobyggnadens historia och sedan om inredningen med stöd av Hovpredikanten och tidigare Hölöprosten Åke Berger. Kyrkorådets ordf. Ingvar Jonsson och kyrkvaktmästare Karl-Erik Andersson visade kyrkans inventarier. Efter detta samlades deltagarna i Församlingshemmet för en kaffepaus. Under denna berättade Högström om Församlingshemmets historia som Klockargård, ålderdomshem, skola m.m. Färden gick sedan vidare till Mörkö kyrka. Här berättade Högström om hur denna säregna kyrka tillkommit. Även här berättade han sedan med stöd av Prosten Åke Berger om kyrkans inredning. Kyrkostämmans ordf. Bengt Berg och kyrkvaktmästare Maj Berg visade inventarierna.

Kerstin Strand spelade på orgeln i Hölö kyrka och även i Mörkö kyrka bjöds deltagarna på orgelmusik samt sång.

Denna bygdehistoriska utflykt rönt mycket stor uppskattning bland föreningens medlemmar. Den allmänna uppfattningen var att föreningen borde arrangera en sådan utflykt varje år.

ÅRETS HÖJDPUNKT "TULLGARNSDAGEN 1982"

Lördagen den 3 juli arrangerade Hölö Hembygdsförening, med stöd av Slottsförvaltningen och Tullgarns värdshus, en "TULLGARNSDAG" med ett omfattande program.

Huvudattraktionen var invigningen av Hölös nykomponerade hembygdsdräkt. Föreningens ordförande Ivar Högström förrättade invigningen, samt tackade deltagarna i föreningens "dräktgrupp", för ett omfattande och värdefullt arbete under mer än 6 år. Ett speciellt tack riktades till dem som arbetat med färdigställandet av de första dräkterna, dessa fick av föreningen emottaga ett minnesdiplom och blommor som tack. Monika Svensson som varit lärare och dessutom utfört mönster, arbetsbeskrivningar m.m. avtackades särskilt. Utöver Monika var det följande som fick diplom: Barbro Andersson, Gun Andersson, Gudrun Carlsson, Margareta Eriksson, Barbro Gustavsson, Vera Gustafsson (verksamhetsledare i Dräktgruppen), Karin Jansson, Britta Karlsson, Siri Ohlsson och Maritha Ström.

Ur programmet i övrigt kan nämnas: Järna-Turinge Folkdansgille visade Sörmländska danser m.m., de uppträdde också med en ungdomsgrupp. Södertälje spelmannslag deltog med flera olika inslag i Tullgarnsdagen. Tullgarns slott visades av kunniga guider. En utställning över hur Hölö hembygdsdräkt skapats fram visades inne i slottet, liksom en utställning över Drottning Viktorias Tullgarnsdräkt, som är underlaget till Hölödräkten. Genom välvilligt tillmötesgående från Husgerådskammaren kunde föreningen också visa en utställning med bilder ur Drottning Viktorias fotosamling ifrån Tullgarn. Utöver detta kunde föreningen också visa Drottning Viktorias "gondol" samt Prins Vilhelms "lättvindseglare".

Värdshuset hade speciellt för denna dag komponerat en supé döpt till "Supé Madeleine", den nyfödda Prinsessan och Tullgarnsdagen till ära. Denna supe serverades till det mycket låga priset av 50:- till föreningens medlemmar.

Den planerade avslutningen med dans på Tullgarns kungl. brygga kunde tyvärr inte genomföras på grund av kraftigt regn. Den avslutande dansen genomfördes i stället under gemytliga former inne i Hovstallet, till tonerna av "Trosa Bandet"

Hembygdsföreningens Tullgarnsdagar har blivit så populära bland medlemmarna att det trots dåligt väder kom mellan 500-600 personer och deltog i "Tullgarnsdagen" den 3 juli 1982.

BYGDERESA MED LÄRARE

Tillsammans med Tavesta Rektorsområde arrangerade Hölö hembygdsförening en rundresa inom Hölö och Mörkö för lärarna inom Tavesta Ro. den 23 sept.

Ivar Högström informerade under denna rundresa om Hölö och Mörkö bygdens historia inför den kommande Södertälje kampanjen "hemma i Södertälje".

KYRKOKONSERT I HÖLÖ KYRKA

I anslutning till öppnandet av utställningen "Våra kyrkors historia" arrangerade Hembygdsföreningen en mycket uppskattad konsert i Hölö kyrka lördagen den 25 sept. Programmet som komponerats av Kerstin Strand och Södertälje spelmannslag med Bosse Roos i spetsen, var mycket omväxlande.

Vi fick höra sång från ett 40 tal sångare, fördelade på sånggrupperna Hölökören, Mörkökören och Vitaminerna, under ledning av Kerstin Strand. Södertälje Spelmanslag spelade musik som var speciellt lämpad att framföras i kyrkan. Kantor Stig Rasjö medverkade med orgelmusik.

Alla som hade turen att befinna sig i kyrkan under denna konsert, 135-140 st, fick uppleva en oförglömlig musik och sångstund. Detta visar vad ett gott samarbete kan åstadkomma. Hembygdsföreningen vill taga fasta på detta och återkomma med flera liknande samarbetsprogram.

UTSTÄLLNINGEN "VÅRA KYRKORS HISTORIA"

Efter kyrkokonserten hade hembygdsföreningen ordnat med en kaffestund i Kyrkskolan för att deltagarna i lugn och ro skulle kunna få smälta intrycken. Därefter var alla mogna att taga del av den nyöppnade utställningen över Hölö och Mörkö kyrkor.

Den omfattande och innehållsrika utställningen var utformad av Ivar Högströms tidigare forskningsarbete, samt av honom under sommaren utförda fotodokumentation över Hölö kyrka, Hölö kyrkoruin och Mörkö kyrka.

NYUTKOMMEN HÖLÖSKRIFT

På utställningen presenterades och såldes också Ivar Högströms nyutkomna skrift "Hölö prosten Scharff och rysshärjningarna 1719". Skriften var resultatet av många års forskningsarbete om den i Hölö välkände prosten. Nu kunde Hölös innevånare äntligen få veta de rätta förhållandena runt den kände och sägenomspunna Hölöprosten och stifta bekantskap med ett stycke av Sveriges historia som hitintills varit mycket lite omtalad.

Skriften rönt ett mycket stort intresse, inte enbart inom Hölöområdet utan även bland hembygdsforskare och historiker runt om i landet, som av olika anledningar fått kontakt med skriften. Trots att ett stort antal gratisexemplar delats ut och priset endast är 10:- har föreningen fått in c:a 2.000:- på skriften.

KYRKO-HISTORISK DAG MED HÖLÖSKOLAN

Den 19 november arrangerade Hembygdsföreningen och Hölöskolan en kyrko-historisk dag för intresserade skolelever från Hölöskolan.

Ivar Högström visade utställningen i Kyrkskolan och berättade om Kyrkoruinen, Hölö och Mörkö kyrkor samt kända historiska fakta runt dessa byggnader. Därefter gick eleverna över till Hölö kyrka där Högström på platsen kunde berätta om kyrkobyggnaden och dess historiskt mycket intressanta inredning.

Trots att utställningen officiellt enbart varit öppen 2 dagar har den under två månader från den 25 sept.- 20 nov. besökts av c:a 300 personer.

STOCKHOLMS LÄNS HEMBYGDSFÖRBUNDS HÖSTUTFLYKT

Den 26 sept. arrangerade Stockholms läns hembygdsförbund i samarbete med bl.a. Hölö hembygdsförening en "Höstutflykt" i Stockholms läns södra delar. Hembygdsföreningen ordnade med kaffeservering i Kyrkskolan. Ivar Högström berättade om Hölö historia och Hölö hembygdsförenings verksamhet. Vidare visades utställningarna i Kyrkskolan. Därefter gick färden vidare till Järna.

HÖSTMÖTE MED SÖDERMANLANDS HEMBYGDSFÖRBUND

Lördagen den 13 nov arrangerade Södermanlands hembygdsförbund sitt "Höstmöte" i Kyrkskolan Hölö i samarbete med Hölö hembygdsförening.

Ur programmet kan nämnas:

Tf. Landsantikvarie Agneta Lundström Nyköping höll ett föredrag betecknat "se men inte röra" hur vi skyddar våra samlingar, hembygds gårdar m.m. Ordföranden i hembygdsförbundet Elof Lundin informerade om hembygdsförbundets verksamhet och problem.

Ivar Högström informerade om Hölö historia och Hölö hembygdsförenings verksamhet. Dessutom visades hembygdsföreningens utställningar i Kyrkskolan.

Hölö hembygdsförening hade ordnat med kaffe samt en enkel lunch i Kyrkskolan. Kostnaderna för detta betalades dock av hembygdsförbundet och deltagarna gemensamt.

På mötet framhölls det av flera deltagare att det är viktigt att Hölö och andra områden av Södermanland, som numera tillhör Stockholms län, inte förlorar kontakten med övriga Södermanland. Södermanlands hembygdsförbund arbetar inom landskapet Södermanland och omfattar därigenom även Hölö. Hölö hembygdsförening har därför fr.o.m. 1982 beslutat att vara medlem både i Södermanlands hembygdsförbund och Stockholms läns hembygdsförbund.

ÖPPET HUS KVÄLLAR

För att förbättra medlemmarnas möjligheter att taga del i hembygdsföreningens arbete, samt beredas tillfälle att träffa föreningens styrelsemedlemmar, har styrelsen beslutat att hålla "ÖPPET HUS" kvällar regelbundet. Under hösten har det hållits två sådana kvällar, hur dessa beräknas fortsätta under 1983 framgår av årets program.

På dessa kvällar samlas styrelsen och andra intresserade medlemmar för att katalogisera och dokumentera föreningens donationer och samlingar. Medlemmarna beredes då också tillfälle att taga del av samlingar, lyssna på bandinspelningar, studera gamla kyrkoarkivhandlingar m.m.

HEMBYGDSDRÄKT FÖR HÖLÖOMRÅDET

Den av föreningen 1976 tillsatta "Hembygdsdräktgruppen" har under året kunnat avsluta sitt omfattande arbete. Efter det att den sista komponenten, som var huvudbonaden, komponerats och färdigställdes, kunde den nyskapade "HÖLÖDRÄKTEN" invigas och gruppen avtackas såsom tidigare beskrivits under "Tullgarnsdagen".

Hölö har nu fått en hembygdsdräkt med mycket gamla Sörmländska traditioner. Dräkten bygger på den av Drottning Viktoria för snart 100 år sedan komponerade Tullgarnsdräkten, vilken allt sedan dess burits inom Hölöområdet, Tullgarnsdräkten bygger i sin tur på den mycket gamla klädtraditionen som representeras av Vingåkersdräkten och Österåkersdräkten.

Utöver denna speciella Hölödräkt gäller enl. tidigare årsmötesbeslut även "MÖRKÖDRÄKTEN" som hembygdsdräkt inom Hölö-Mörkö området. Mörködräkten som är en för c:a 50 år sedan framtagna dräkt byggd på en mer än 150 årig klädtradition inom Mörkö bäres, liksom Tullgarnsdräkten av ett flertal ortsbor

Den som önskar skaffa sig en Hölödräkt kan vända sig till föreningens kanslissekreterare Gudrun Carlsson Bökesta. Intresset för Hölödräkten är dock redan så stort att vi varit tvungna att upprätta en kölista där för närvarande 20 talet medlemmar är antecknade. Du bör därför anmäla ditt **intresse** så fort som möjligt. Häfte med mönster och arbetsbeskrivning kan också köpas hos Gudrun för 10:-

FORNMINNESVERKSAMHETEN

Genom att Christer Johansson så hastigt och tragiskt avled i juni mån. har arbetet inom "Fornminnesgruppen" mer eller mindre legat nere under detta verksamhetsår.

Aktiviteter inom fornminnesverksamheten har dock förekommit enl. nedan.

HEMBYGDSPÖRBUDETS ARKEOLOGIKURS I HÖLÖ

Stockholms läns hembygdsförbund och Riksantikvarieämbetet arrangerade i samarbete med Hölö hembygdsförening en kurs i "ARKEOLOGI" den 6-10 sept. 1982 i Hölö.

Orsaken till att Riksantikvarieämbetet gick med på denna kurs var att Einar Eriksson i grusgropen norr om Österby sportstugeområde hade hittat ett armband av brons och ett söndrigt remändebeslag av brons m.m., som kan dateras till yngre romersk järnålder. Dessa fynd härrörde sig ifrån gravar och boplatsslämningar som rasat ner i grusgropen. Riksantikvarieämbetet ville med denna utgrävningskurs försöka rädda en del av dessa fornlämningar genom denna dokumentation.

Från Hölö hembygdsförening deltog Einar Eriksson, Jane Hellstedt och Ivar Högström. Som ansvarig och kursledare deltog Antikvarie Bengt Elfstrand från Riksantikvarieämbetet.

Deltagare ifrån andra orter inkvarterades i fritidsgården Hölöskolan. För dessa ordnades förströelse på kvällarna genom bl.a. att Jane Hellstedt visade Tullgarns slott och Einar Eriksson visade andra fornlämningar i trakten.

Utgrävningarna blev mycket givande 3 st fornlämningar genomsöktes och dokumenterades genom fotografering, uppritning och uppmätning. Det visade sig vara en större grav, en mindre grav samt en stenpackning till en boplat. Tidsmässigt var lämningarna troligen ifrån romersk järnålder. Fynd som gjordes var förutom de tidigare nämnda en bältesring i brons, flera typer av benrester, krukskärvor både stora och små samt lerklining m.m.

Fotografier ifrån dessa utgrävningar kan beses vid föreningens kommande "Öppet hus" kvällar.

FORNMINNESKURS PÅ VISINGSÖ

För att öka föreningens kunskaper och erfarenheter på fornminnesområdet deltog Ivar Högström också i Riksförbundet för hembygdsvårds kurs i arkeologi på Visingsö den 6-15 aug. 1982. Kursen genomfördes av Visingsö Folkskola-Braheskolan i samarbete med Jönköpings läns museum, som lärare var arrangerade chefen för kulturminnesavdelningen vid Jönköpings läns-museum Antikvarie Klas Börjesson, samt Antikvarie Tomas Areslätt också från Jönköpings museum.

Utöver genomgång av Visingsös mycket omfattande fornminnen gjordes en utgrävning av något så ovanligt och intressant som en "skärvstenshö" från bronsåldern daterad till 3005 år gammal. Även från denna utgrävning kan intresserade medlemmar få taga del av fotografier vid de kommande "Öppet hus" kvällarna.

DET NYA FASTIGHETSREGISTRET

Genomförandet av det nya fastighetsregistret fortsätter i flera län bl.a. Stockholms län. Föreningens representanter i dessa frågor har under året varit Gunnar Eriksson, Ivar Högström och Georg Purkhold. Föreningen har genom dessa representanter lämnat in skrivelser till berörda myndigheter med begäran om rättelser och ändringar när vi observerat att välkända ortsnamn strukits eller bytits mot andra namn.

Den i tidigare årsberättelse omnämnda gemensamma skrivelsen ifrån hembygdsföreningarna i Södertälje kommun har nu översänts till Fastighetsregistreringsmyndigheten.

KONFERENSER OCH MÖTEN

Stockholms läns hembygdsförbund höll 1982 års årsmöte i Börshuset Gamla stan Stockholm. Som Hölö hembygdsförenings representanter deltog enl. årsmötesbeslut ordf. Ivar Högström och sekreterare Maj-Britt Ström.

Från mötesförhandlingarna kan rapporteras att föreningens ordförande Ivar Högström valdes in som ordinarie styrelsemedlem i Förbundet.

Lördagen den 5 juni deltog Hembygdsföreningen i ett möte med Hölö Pensionärsförening för att fira deras 20 årsjubileum. Föreningens representanter var Ingemar Carlsson och Gunnar Eriksson.

Föreningens ordf. I. Högström deltog den 12 nov. i en Länskonferens om lokal forskning. Tema Samforskning. Konferensen arrangerades av Stockholms Läns Regionala Forskningsråd och hölls i Länsstyrelsens lokaler i Stockholm. På denna konferens presenterades bl.a. en omfattande katalog upptagande "Forskning om Stockholms län" i denna ingår både institutionsforskning och ideell forskning. Flera av Hölö Hembygdsförenings forskningsprojekt ingår i denna katalog.

Riksförbundet för hembygdsvård har proklamerat 1984 som Hembygdens år. För att planera och organisera uppläggnngen av arrangemangen inför detta Hembygdens år höll Riksförbundet en Organisationskonferens i Södertälje den 20-21 nov. Föreningens ordf. deltog i denna konferens som representant för Stockholms län.

ARRANGEMANG UTANFÖR HÖLÖOMRÅDET

Som information till föreningens medlemmar kan vi ange att Föreningens ordförande har följande funktioner inom hembygdsrörelsen i länet.

1. Styrelsemedlem inom Stockholms läns hembygdsförbund
2. Medlem av arbetsgruppen för planerandet av "Hembygdsåret 84".
3. Medlem av arbetsgruppen för "Torpinventering" inom Sthlms län.
4. Representant för Riksförbundet inom Södertälje kommun.

Frågor som berör dessa organisationer eller verksamheter kan alltså ställas till Ivar Högström tel. 08/463739.

UNGDOMSVERKSAMHETEN

Föreningen fortsätter sitt arbete med att försöka få ungdomen intresserad av sin hembygd och därigenom känna trivsel och hemkänsla där dom bor.

Ungdomens behov av aktiviteter och umgänge med andra ungdomar måste vara grunden vid dessa strävanden. För att nå så goda resultat som möjligt samarbetar föreningen i dessa frågor med:

HÖLÖSKOLAN

Föreningen ställer upp på alla sätt för att visa hembygden och berätta dess historia från forntid till nutid så fort Hölöskolan eller andra skolor så önskar. I år har föreningen, som tidigare angivits, visat utställningen "Hölö och Mörkö kyrkors historia" samt visat Hölö kyrka, för Hölöskolan. Även vid "Arkeologitutgrävningen", som utfördes strax bakom Hölöskolan informerades grupper ifrån Hölöskolan liksom från andra skolor. Det kom skolbarn ända från Södertälje och tittade.

FÖRENINGSGRUPPEN FÖR UNGDOMSFRÅGOR

Föreningen fortsätter sitt arbete inom föreningsgruppen för ungdomsfrågor. Gruppen försöker på olika sätt skapa nya och alternativa aktiviteter för ungdomen inom Hölö-Mörkö området. Föreningens representanter i Föreningsgruppen har under året varit Anna-Lisa Drewinger och Sven-Olof Runnqvist.

FÖRENINGSGÅRDEN WII-GAMMELGÅRD

Hembygdsföreningen fortsätter sin aktiva medverkan i planering och utformning av Föreningsgården.

Hembygdsföreningen har stora förhoppningar på att FÖRENINGSGÅRDEN skall kunna bli den plats där ortsbefolkningen samlas för dans och samvaro. En sådan plats har Hölöområdet saknat i mer än 10 år, detta har varit till allvarligt men för samhörighetskänslan, speciellt för de äldre tonåringarna.

Hembygdsföreningens representanter i den bildade styrelsen för Wii-gammelgård har under året varit Einar Eriksson med Sven-Olov Runnqvist som suppleant.

Vad det gäller Föreningsgårdens styrelses aktiviteter under året ber vi få hänvisa till styrelsens egen verksamhetsberättelse.

INFORMATION OM FÖRENINGENS VERKSAMHET

Under hela 1982 har Hembygdsföreningens verksamhet varit föremål för ett stort intresse från massmedias sida. Ett 20 tal artiklar har varit införda i dagstidningarna runt om i Södermanlands och Stockholms län. Det är främst följande aktiviteter som fångat det största intresset.

1. Hembygdsföreningens kraftfulla agerande för att rädda de gamla kulturhistoriskt mycket värdefulla ORTSNAMNEN, som hotas genom införandet av det nya fastighetsregistret
2. Invigningen av Hölös ny-gamla HEMBYGDSDRÄKT och arbetet runt framskapandet av denna, samt "Tullgarnsdagens" omfattande program.
3. ARKEOLOGIKURSEN som inspirerats av initiativ från föreningens "fornminnesgrupp" genom Einar Eriksson.
4. Den omfattande utställningen över "Hölö och Mörkö kyrkors historia" i Kyrkskolan.

För att medlemmarna skall få en så utförlig direktinformation som möjligt om föreningens verksamhet utformas VERKSAMHETSBERÄTTELSEN till årsmötet såsom en ÅRSKRÖNIKA. I verksamhetsberättelsen ingår också ett utförligt program för kommande verksamhetsår. Denna verksamhetsberättelse med revisionsberättelse och resultaträkning har sänts ut till samtliga medlemmar.

För att ge medlemmarna och andra intresserade en löpande information om föreningens verksamhet, har även under 1982 styrelseprotokoll och andra handlingar av allmänt intresse samlats i en pärm på Hölöbiblioteket.

Utöver ovannämnda tidningsartiklar har Ivar Högström haft egna artiklar införda i Stockholms läns hembygdsförbunds tidning "Ledungen" upptagande följande ämnen: VAD ÄR ETT TORP FÖR DIG? samt TORP OCH TORPARÖDEN PÅ LEDARÖN I HÖLÖ. Vidare en artikel om: TORP OCH TORPINVENTERING I BERGSLAGEN. Därutöver har en artikel varit införd i Jönköpings läns hembygdsförbunds tidning "Hembygdsförbundet informerar" omfattande: FORNMINNEN OCH ARKEOLOGI PÅ VISINGSÖ i samband med en arkeologikurs.

KURSVERKSAMHETER

Under året har förekommit kursverksamheter i större och mindre omfattning i ämnena: FOLKDRÄKTSÖMNAD OCH VÄVNING, GAMMELDANS, FOTO.

GÅVOR TILL HEMBYGDSFÖRENINGEN

Hölö Hembygdsförening har även under 1982 haft föremånen att få emottaga ett flertal värdefulla gåvor:

Gåvor till föreningens samlingar

Av Anita och Lenny Clarhäll har föreningen erhållit två stycken fotografier över den gamla "Hammarstugan" vid Lida.

Av Ing-Britt Wiktorsson-Johansson och Uno Johansson har föreningen erhållit en tavla med en färglagd förstoring över den gamla stugan vid "Herrhagen". Med på tavlan finnes också Albin Andersson och hans hustru Anna född Wiktorsson.

Gåvor till föreningens lotterier

Av Karin och Alfons Davidsson har föreningen erhållit en hemvävd löpare, vävd av Karin själv.

Av Ulla Hermansen, som förutom att hon är lärare även är konstnär på lediga stunder, har föreningen erhållit ett grafiskt blad.

Av Inga-Britt och Ivar Högström har föreningen fått emottaga en inramad oljemålning, utförd av Ivar.

Av Vera och Sven-Olof Runngvist har föreningen fått emottaga två st. ljusstakar i trä, utförda av Sven-Olof.

Av Maj-Britt och Olle Ström har föreningen fått emottaga ett omfattande och värdefullt bokpaket, bestående av tre stora band med fotoberättelser, en bok innehållande samtal med Alva Myrdal, samt en Sentensalmanacka.

Utöver detta har även följande gåvor erhållits

Föreningen fick i samband med att Södermanlands hembygdsförbund gästade Hembygdsföreningen i nov. en gåva av Maj Eriksson Flenmo Mellösa bestående av tre stycken skrifter om Södermanland och Sörmländsk historia.

Av den f.d.Kantorn och läraren vid Kyrkskolan i Hölö Axel Wennerfors och hans hustru Yndi har föreningen fått emottaga 100:- som tack för Hölöskriften "Prosten Scharff och Rysshärjningarna 1719". Wennerfors bor nu i Lerum.

Hölö Hembygdsförening framför ett hjärtligt tack för dessa gåvor, som har givit föreningen betydligt större möjligheter till en framgångsrik verksamhet och till bevarandet av Hölöbygdens kulturtraditioner.

EKONOMI

Föreningen har målmedvetet fortsatt sin stora satsning på att aktivera medlemmarna och få dem att känna glädje och samhörighet med sin hembygd. Av denna anledning har den ekonomiska satsningen på Föreningsmöten och Medlemsaktiviteter ökats från 13.781:- 1981 till 20.632:- 1982. Det mycket viktiga arbetet med Dokumentation och Bygdeforskning har också givits ökade resurser, 1981 användes till detta 1.250:- medan föreningen 1982 satsat 3.416 på detta. Föreningens mycket stora aktivitet på olika områden har inneburit att kostnadsomsättningen ökat från 24.224:- 1981 till 32.663 1982. Föreningens mycket målmedvetne och energiske kassör, som är en oskattbar tillgång för föreningen, har lotsat fram verksamheten så att även 1982 kunnat genomföras med god ekonomisk balans.

För 1982 års verksamhet har föreningen erhållit ett verksamhetsbidrag på 16.304:-, samt ett projektbidrag på 2.000:- för arbetet med Hölö hembygdsdräkt, från Kulturnämnden. Kulturnämnden har dessutom som tidigare år betalat hyran för Kyrkskolans lokaler, som därigenom får disponeras av Hembygdsföreningen under månaderna sept.- maj. Under månaderna juni-aug. disponeras lokalerna av Socialnämnden för dag-kollonier.

Kulturnämnden som finner Hölö Hembygdsförenings verksamhet angelägen och betydelsefull för kommundelen Hölö-Mörkö har, som synes, ökat anslagen till vår verksamhet under 1982. Kulturnämndens anslag täcker dock ändå enbart 50% av föreningens totala kostnader för verksamheten 1982.

Resterande kostnader har täckts genom medlemsavgifter, inkomster i samband med olika arrangemang, samt med överskott ifrån 1981 års verksamhet. Denna finansiering har blivit möjlig genom det stora intresse som föreningens medlemmar visat för verksamheten under året och genom gåvor som föreningen fått emottaga till lotterivinster m.m.

ADMINISTRATION

Föreningens administrativa verksamhet ökar i takt med att föreningsverksamheten får allt större omfattning. Styrelsemedlemmarna har vid de olika arrangemangen lagt ner stora och uppoffrande arbetsinsatser.

Det tyngsta lasset för att klara de löpande administrativa arbetsuppgifterna har i år liksom tidigare, på ett förtjänstfullt sätt utförts av föreningens sekreterare Maj-Britt Ström och kanslisekreterare Gudrun Carlsson. Gudrun svarar nu också för det administrativa arbetet med Hölö Hembygdsdräkt.

Föreningens samlingar fortsätter öka i omfattning, styrelsen har därför infört regelbundet återkommande arbetskvällar för att klara dokumentation och registrering.

Som tidigare är föreningens största administrativa problem att lokalerna i Kyrkskolan inte disp. året om, utan att material och samlingar får flyttas två gånger om året. Detta blir givetvis mer betungande för varje år allt eftersom samlingarna växer ut.

SLUTORD

Hölö Hembygdsförening har enl. gällande stadgar till ändamål: "ATT INOM KOMMUNEN SLÅ VAKT OM BYGDENS KULTURARV OCH DÄRVID BIDRAGA TILL ATT ALLA INVÅNARE GES HEMKÄNSLA I ORTEN!" Styrelsen har med allvar gått in för att nå upp till detta mål. Styrelsen arbetar på att Hembygdsföreningen skall vara en förening för hela hembygden, där alla kan finna intressen och verksamhetslust.

Det råder i Hölö ett mycket starkt stöd för de kulturaktiviteter som Hembygdsföreningen företräder. Vi vill här framföra ett varmt tack för detta stöd. Medlemmarnas stora intresse och starka stöd gör arbetet med föreningen meningsfullt och inspirerande för oss i styrelsen.

Hölö den 1 februari 1983

Ivar Högström

Maj-Britt Ström

Ingemar Carlsson

Karl-Erik Andersson

Anna-Lisa Drewinger

Einar Eriksson

Vera Gustafsson

Ulla Hermansen

Sven-Olof Runnqvist

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Räkenskapsutdrag för 1 januari - 31 december 1982

<u>Balansräkning</u>	1/1 1982	31/12 1982
Tillgångar:		
Kassa	354:11	269:11
Postgiro	2.391:85	2.086:43
PK Banken Girokapital	<u>832:10</u>	<u>1.251:01</u>
<u>Kronor</u>	<u>3.578:06</u>	<u>3.606:55</u>
Skulder:	<u>0:-</u>	<u>0:-</u>
Kapital:		
Ingående Balans	3.578:06	
Årets vinst	<u>28:49</u>	
<u>Utgående Balans</u>	<u>3.606:55</u>	

<u>Resultaträkning:</u>	Kostnader	Intäkter	Netto
Medlemsavgifter	--	4.890:-	+4.890:-
Anslag, bidrag	--	18.554:-	+18.554:-
Styrelse- och fören.möten	11.416:50	5.297:-	-6.119:50
Administrativ verksamhet	1.589:35	--	-1.589:35
Medlemsinformation	4.070:-	--	-4.070:-
Medlemsaktiviteter	9.216:70	3.250:-	-5.966:70
Utredningar o forskning	3.416:25	108:-	-3.308:25
Foto och inspelningar	1.938:65	--	-1.938:65
Diverse kostnader			
Specifikation:			
Lampor	18:-		
Medlemsavg.	170:-		
Dekaler	60:-		
Skrifter	82:-		
Städning	120:-		
Ram	79:-		
Nycklar	56:-		
Brandförsäkr.	403:-		
	988:-	--	
Ränteinkomster	--	564:94	-423:06
Årets vinst	<u>28:49</u>	<u>--</u>	
	32.663:94	32.663:94	

Bökesta, Hölö 1983-01-14

Ingemar Carlsson
Ingemar Carlsson/kassör

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknade som valts till ordinarie revisorer i Hölö Hembygdsförening får härmed avge följande berättelse av föreningens förvaltning tiden 1/1 - 31/12 1982.

Till fullgörande av vårt uppdrag har vi genomgått föreningens kassabok, granskat inbetalningar och utbetalningar, kontrollerat föreningens postgiron samt tagit del av protokoll och brev.

Föreningens behållning per 31/12 1982 kr. 3.606:55.

Den av oss företagna revisionen har inte givit anledning till anmärkning, varför vi tillstyrker att full ansvarsfrihet beviljas styrelsen.

Hölö den 18 januari 1983.

.....
Ingvar Jonsson

.....
Anna Erichsen Holmer

BUDGET OCH VERKSAMHETSFÖRSLAG FÖR VERKSAMHETEN 1983

=====

	<u>BERÄKNADE KOSTNADER</u>
<u>PROGRAM FÖR MEDLEMSAKTIVITETER</u>	13.500:-
1. Arrangemang i samband med årsmötet	3.000:-
ÅRETS TEMA "HÖLÖ UNDER 1900-1930 TALET"	
2. ÖPPETHUS kvällar: 14 mars, 18 april, 9 maj, 13 juni, 10 okt, och 14 nov.	1.500:-
3. BYGDEHISTORISK UTFLYKT Rundtur i Hölö för att återuppleva 1900 talets början, när järnvägen kom och Hölö samhälle bildades.	1.500:-
4. Arbetsträff på Sund för att dokumentera och tillvarataga "Sunds donationen"	
5. TULLGARNSDAGEN 1983, arrangemang enl. nyskapad tradition "bryggdansen" m.m.	2.000:-
6. KULTURDAG vid "Hölögården, insamling av fotogra- fier, handl. m.m. ifrån Hölö under 1900-1930 ta- len, som underlag för kommande utställning. Kul- turdagen avslutas med dans på Bökesta loge.	2.000:-
7. SVAMPUTFLYKT	500:-
8. UTSTÄLLNING i Kyrkskolan över årets tema "Hölö under 1900-1930 talen"	3.000:-
Eventuella studiecirkel och kurser tillkommer efterhand som dom blir aktuella.	
<u>STYRELSE OCH FÖRENINGSMÖTEN</u>	3.000:-
Årsmöte och andra föreningsmöten Styrelsesammanträden Kostnader för speciella styrelseuppdrag resor, traktamenten m.m.	
<u>KONFERENSER OCH KURSER</u>	2.000:-
Konferenser, kurser, möten, föreläsningar m.m. på annan ort.	
<u>ADMINISTRATIV VERKSAMHET</u>	4.000:-
Utskrifter och kopiering av dagordningar, protokoll, korrespondens m.m. Verksamhetsberättelse, budget, verksamhets- program, revisionsberättelse, utskrift och upptäckning. (sändes alla medlemmar)	
<u>KANSLISEKRETERARE</u>	
Medlemskartotek och medlemsmatrikel, Kartotek över samlingar och donationer, inventerings- listor, kallelser och annan medlemsinformation utsändande till medlemmarna m.m.	
	S:a 22.500:-

	Transp.	BERÄKNADE KOSTNADER
		22.500:-
<u>MEDLEMSINFORMATION</u> (504 medlemmar)		1.000:-
Framställning och upptryckning av informationsblad. Upptryckning av föreningshandlingar för informationspärm på Hölöbiblioteket. Framställning och tryckning av kallelser till medlemmarna om olika föreningsaktiviteter.		
<u>DOKUMENTATIONER OCH FORSKNING</u>		3.000:-
Forskning om Hölöbygden under 1900-1930 talen. Hölöbygdens utveckling under denna period m.m. inför temaåret "HÖLÖ UNDER 1900-1930 talen"	2.000:-	
Arbetet med forskning och registrering samt dokumentation av Hölös fornminnen fortsätter.	500:-	
Arbetet med HÖLÖDRÄKTEN fortsätter med nya grupper som vill väva och sy upp dräkten.	500:-	
<u>FOTO OCH INSPELNINGAR</u>		2.000:-
Fotografiska arbeten med gamla foton ur Hölö historia, informationsbilder från hembygden. Framställning av DIA-bilder från historiska handlingar, föremål, fasta fornlämningar och andra kulturminnen.	1.500:-	
Inspelningar av bygdehistoriskt värdefulla berättelser om livet inom Hölö och Mörkö. Intervjuer och bandinspelningar med äldre ortsbor, som kan berätta om Hölö och Mörkö i äldre tider.	500:-	
<u>UTSTÄLLNINGSMATERIAL OCH "ÅRSSKRIFT"</u>		5.000:-
Framställningskostnad för material till utställningsskärmar, bilder, text m.m. för årets tema utställning i Kyrkskolan.		
Kostnader för framtagandet av material och upptryckning av "Årsskrift" på årets tema "Hölö under 1900-1930 talen."		
<u>ÖVRIGA AKTIVITETER OCH KOSTNADER</u>		5.700:-
Skötsel av föreningens verksamhetslokaler	500:-	
Medel för inköp av historiskt värdefulla handlingar, bruksföremål m.m., vid bodelningar och auktioner inom Hölöområdet, vilka annars riskeras försvinna eller bli förstörda.	2.000:-	
	S:a 2.500:-	39.200:-